

**Unutmayın;
Yalnız değilsiniz!
Unutturmayın;
Yalnız değiliz!**

**Remember;
You are not Alone!
Do not allow to forget;
We are not Alone!**

Metin: KADAV-Kolektif

Tasarım: Selgin Zırhlı Kaplan

İllüstrasyon: Öykü Doğan

Basım Tarihi: Aralık 2015

Yayına Hazırlayan: KADAV-Kadınlarla Dayanışma
Vakfi Kamer Hatun Mahallesi, Hamalbaşı Caddesi, No:
22, Daire : 13 Beyoğlu / İstanbul / Türkiye

www.kadav.org.tr

e-posta: kadinlarladayanisma@gmail.com

Tel: 212 251 58 50

Yayımlayan:

Tel :

Faks:

Kadınlarla Dayanışma Vakfı (KADAV)

Kadınlarla Dayanışma Vakfı, 1999 Marmara Depremi'nin ardından deprem bölgesinde sosyal ve ekonomik açıdan zarar görmüş kadınlara destek olmak amacıyla oluşan kadınlar tarafından kurulmuştur.

Bölgede kadınları güçlendirme çalışmalarını 10 yıl sürdüren KADAV, meslek kazandırma kursları, gelir getirici atölyeler, sanat ve kültür atölyeleri, toplumsal cinsiyet eğitimleri, şiddet gören kadınlara psikolojik ve hukuksal destek gibi faaliyetler yapmıştır. Kocaeli bölgesindeki faaliyetlerini 2010 yılı itibariyle sonlandıran KADAV;

- Kadınlara yönelik her türlü şiddet,
- Göçmen, mülteci ve sığınmacı kadınlara yönelik her türlü şiddet,
- Kadın emeği ve istihdamının desteklenmesi,
- Mahpus kadınlarla dayanışma

Alanlarında çalışmalarını sürdürmektedir. Ticari amaç gütmeyen bağımsız bir sivil toplum örgütü olan KADAV ayrıca, kurulduğundan buyana, Türkiye Kadın Hareketinin ortaklaşa sürdürdüğü önemli kampanyalar ve ortak çalışmalarda yer almakta ve destek vermektedir.

Hafta içi her gün saat 10:00-18:00 arasında KADAV'ı arayarak her konuda danışabilir ve bilgi desteği alabilirsiniz.

Erkek doğmadık diye bazıları sevinmez, davullar çalınmaz. Bir kız gibi büyürüz. Hiç kimse bize; göster bakım çocuğum... demez mesela. Oyuncaklarımız, oyunlarımız, renklerimiz tee bebekken ayrılır. Sanki suçumuzdur bazı uzuvlarımız, adıyla anmak bile ayıptır. Biz büyürken anlamları değişir, namus oluverir.

UNUTMAYALIM !

Kadınlar olarak güçlenmek haklarımızı öğrenmekten başlar... Uluslararası ve yerel yasalarca tanınan haklarımız vardır...

Ülkemizde ve dünyada kadınların uzun yıllar verdikleri mücadelelerle elde ettikleri haklarımız vardır. Haklarımızı bilmek bizi güçlendirir. Ancak yasaların kadınlara adalet sağlayacak şekilde uygulanması için de dayanışmamız ve birlikte mücadele etmemiz gerekir. Öncelikle bu yasaların bize tanıdığı haklarımızı çok iyi öğrenerek, uygulanması için çaba göstermeliyiz. Haklarımızı öğrenmek için kadınlar olarak uzun ve anlamadığımız kelimelerle dolu kanunları, hukuki metinleri okumak zorunda değiliz. Sadece hakların ne olduğunu bilmek ve uygulanmasına ihtiyaç duyduğumuzda ilgili mercilere başvurarak hatırlatmak yeterlidir.

Ulusal ve Uluslararası Yasalarca Korunan İNSAN HAKLARIMIZ:

- Hepimiz cinsiyet, dil, din, mezhep, ten rengi, ırk, bulunduğumuz ekonomik sınıf ve milliyet bakımından eşit doğarız. Devletler ve kişiler saydığımız bu niteliklere dayanarak ayrımcılık yapamaz. Örneğin bir devlet yetkilisi “kadınların topluluk içinde kahkaha ile gülmesi edepsizliktir” diyemez. Bu cümle cinsiyet ayrımcılığı anlamına gelir.

UNUTMAYALIM !

Şiddete karşı kadın dayanışması, ondan korunmak için en önemli sığınaktır...

- Kadın ve erkek yasalar önünde eşittir ve aynı sosyal ve medeni haklara sahiptir.
- Kadınlar çalışma hakkına sahiptir. Erkeklerin yaptığı her işi yapabilir ve eş değer iş yaptıkları erkeklerle eşit ücret almaları gerekir.
- Bütün kadınlar evlenip evlenmemeye ya da kiminle evleneceğine kendi karar verme hakkına sahiptir. Aile evlenmeye zorlayamaz. Kadınlar tek başlarına veya bir kadın ya da erkek arkadaşları ile birlikte yaşamayı seçebilirler. Bunun için ayıplanmaları ayrımcılıktır.
- Evlilik, iki eşit insanın beraber yaşama kararıdır. Hiçbir kadın ve kız çocuğu istemedikleri biri ile evlenmeye zorlanamaz. 17 yaşını doldurmamış kız ya da erkek çocuğun evlenmesi yasal değildir.
- Bir ailede eşlerden birinin "aile reisi" olması eşitliğe aykırıdır. Türkiye yasalarından "aile reisi erkektir" ibaresi kadınların mücadelesi sonucu çıkartılmıştır.
- Boşanmak da evlilik gibi kadınların kendi kararıdır ve yasal haklarıdır. Hiç kimse bu kararları nedeniyle kadınları "yuva yıkmak" ve benzeri baskıcı şekillerde suçlayamaz.

- Evlilik sırasında ailenin edindiği mallar eşler arasında eşit paylaşılır. (Bu hak, 2002 den sonra evlenen ve hangi tarihte evlenmiş olursa olsunlar 2002 yılından sonra edinilen malları kapsamaktadır)
- Bütün kız çocukları ve kadınlara eğitimde eşit haklar sağlanmak zorundadır.
- Çocukların ve evdeki diğer bakıma muhtaç bireylerin bakımından sadece kadınlar sorumlu değildir. Devlet bakım hizmetlerini sadece kadınların yükü olmaktan çıkarmak için gerekli tedbirleri almak zorundadır.
- Kadınlara yönelik şiddet eşitsizliklerden kaynaklanır. Devlet ve toplumun bütün kesimleri şiddetin önlenmesi için cinsi-yet eşitliğini sağlayıcı bütün önlemleri almak durumundadır.

Pek çoğumuz sırf kadın olduğumuz için şiddet görmekteyiz. İş yerinde, sokakta ama en çok da evimizde. En fazla, eşimiz, eski eşimiz, babamız, oğlumuz ya da nişanlımız gibi yakınımız erkekler uygular şiddeti. Sanıldığının aksine en çok yoksul olanlarımız veya kırsalda yaşayanlarımız şiddete uğramaz. Ülkemizin her yerinde, her kesimden kadınların yarıya yakını şiddete maruz kalmakta. Şiddet dozu son yıllarda giderek artmakta ve kadınlar çoğunlukla eş ya da eski eş tarafından çeşitli bahanelerle öldürülmekte.

Zaten çabucak büyürüz. Oğlanlar sokakta oynarken biz annemizle evde çalışırız. Gidebilmişsek bir okula, çoğumuz için o da çabucak biter. Memelerimiz namusluk ebatlara gelir gelmez, bizim için en iyisi hayırlı bir kismettir! İnce eleyip sık dokumadan evlenmeliyizdir. Bedenlerimiz artık emanet edilmelidir. Bazılarımız daha çocukken, kalabalıklar, törenlerle evlendiriliriz.

Erkekler neden şiddet uygular? Kadınlar olarak bizler ne yapmalıyız?

Bu soruların cevaplarını uzun uzun buraya yazmamız mümkün değil. Bir özet yapmaya çalıştık. Aklınıza takılanlar hakkında, konuşmak ya da sadece dertleşmek isterseniz hem KADAV'lı kadınlar olarak bizler, hem de başka kadın derneklerinden pek çok kadın bir telefon uzaklıkta. Aslında dayanışmayı ve haklarını bilen her kadın hem kendine hem başka kadınlara destek olabilir. Bunun için, öncelikle, kendimizden başlayarak, komşumuz, arkadaşımız ya da hiç tanımadığımız kadınların şiddete maruz kaldığını bildiğimiz halde sessiz kalmamayı, "aile meselesi karışılmaz" dememeyi alışkanlık edinmeliyiz. **Unutmayalım! paylaşmak ve dayanışmak, bazen bir kadının hayatını kurtarmasına giden yolu açabilir.**

UNUTMAYALIM !

Şiddet korku yaratmak ve sindirmek içindir. Hakaretle, tokatla başlar ve sessiz kaldıkça dozu artarak devam eder...

Şiddet gören kadınların yaşadığı en belirgin hal korkudur. Korku bütün davranışlara yayılan bir duygudur. Kişiyi adeta dondurur, hareketlerini kısıtlar. Sadece şiddet uygulayan kişiden değil her şeyden korkar hale getirir. Korku sadece duygusal değil, fiziksel sağlık sorunlarına da yol açar. Uyku düzenini etkiler, halsizlik, iştahsızlık veya aşırı yemek yeme isteği ve çeşitli ağrılara neden olur.

Şiddet arttıkça utanç duygusuyla birlikte kişinin kendisine olan saygısı, güveni azalır. Kendine güveni azalan kişi daha itaatkâr ve sessiz olur. Böylelikle şiddetin azalacağı zannedilir. Tam tersine, itaatkârlık ve sessizliğin şiddetin artarak devam etmesine neden olduğu kadın derneklerinin 25-30 yıldan buyana ortaya koydukları bilgi ve belgelerle kanıtlanmıştır. Özgüvenimizi kaybettikçe kötü davranılmayı hak ettiğimizi düşünmeye başlarız. Zaten çocukluğumuzdan itibaren erkelerden farklı olarak bizi sürekli korkuyla büyütmüşlerdir. Çevremiz devamlı olarak ne yapacağımızı ve ne yapmayacağımızı söyleyenlerle doludur.

Biz hak ettiğimizi düşündükçe karşı taraf daha rahat şiddet uygular hale gelir; şiddetin sorumlusunun bizim davranışlarımız olduğunu ima eden suçlamalarda bulunur. Şiddetin daha da artacağından ya da başkalarına da (çocuklarımıza) zarar vereceğinden korktuğumuz için gizlemeye çalışırız. Arkadaş, hatta aile çevremizden dertleşebileceğimiz kimse kalmamış olabilir. Çünkü şiddet uygulayan kişi arkadaşlarımız ve akrabalarımızla görüşmemizi kısıtlamış ve bizim yalnız kalmamızı başarmıştır. Yaşadıklarımızdan utandığımız için başkalarından yardım istemekten çekinebiliriz. Anne, babamız ya da diğer yakınlarımız bize destek olmayabilir hatta belki bizden şiddete katlanmamızı isteyebilir. Bu yüzden yaşadığımızı canımıza tak edinceye kadar saklamaya devam ederiz. Ne yazık ki, biz saklayıp gizledikçe şiddet artar ve korumaya çalıştığımız her şey bir gün mutlaka zarar görür. Kendimizi yalnız ve çaresiz hissetmemiz sonucunda, biz de öfkemizi varsa çocuklarımıza, arkadaşlarımıza ya da yakınlarımıza yönelten insanlar haline gelebiliriz.

Öte yandan, şiddet uygulayan kişi, bir süre sevecen ve ilgili biri gibi davranabilir, bizi sevdiğini, pişman olduğunu söyleyebilir. Belki defalarca bir daha tekrarlanmayacağına dair sözler de verilmiş olabilir. Ancak şiddeti uygulayanın değişmesini umarak beklemek çoğu zaman boşunadır.

UNUTMAYALIM !

Şiddet düşüncede başlar eşitsizliklerden beslenir... Ve şiddet kadınlar “yanlış” yaptığı için meydana gelmez.

Kadına yönelik şiddetin nedenleri, her yerde, her zaman iddia edildiği gibi kadınların “kusurlu” olması, erkeklerin biyolojik olarak farklı yaratılmaları veya anlık öfkeleri değildir. Evde, işte, sokaklarda kadınlardan o kadar çok şey beklenilir ki, kadınlar neredeyse bütünüyle erkekler tarafından belirlenmiş kurallara göre yaşamak zorunda kalır. 1970’li yıllardan beri tüm dünyada kadın hareketleri buna karşı mücadele vermektedir. Şiddetin bu kadar yaygın olmasının, gündelik yaşamda erkeklerin değerleri ve kararlarının belirleyici olmasından, yani “erkek egemenliğinden” kaynaklandığı bilinmektedir. Erkekler egemenlikleri sarsıldığında ya da evdeki, sokaklardaki bu hâkim konumlarını güçlendirmek istediklerinde şiddete başvurmakta, evde uygulanan bu şiddet çocuklara da zarar vermektedir.

Erkekler şiddet uygular çünkü kadınlardan üstün olduklarına inanır, onları kendileri için yaratılmış varlıklar olarak görürler. Kadınların bedeni ve tüm yaşamı üzerinde egemenlik kurmak ister, bunu sarstığını zannettikleri davranış ve düşüncelere izin vermezler. Şiddet uygulama haklarının olduğunu zanneder, bunun utanılacak, insanlık dışı bir eylem olduğunu kabul etmek istemezler. Kısacası iktidarlarını kaybetmemek için ellerinden geleni yaparlar. Kadınlar da bunun normal olduğuna inandırıldıkları için şiddetin

Birden üç-beş oluruz bir evin içinde. Sadece evimiz vardır artık, işleri bizim, tapusu kocamız, babamız veya abimizindir. Ücreti, saati, emekliliği yoktur bu işlerin. Ömür boyu yaparız. En fazla bir hediye alırız belki karşılığında, bir anneler gününde, bir mutfak robotu mesela. O da yemeği daha hızlı yapmamız içindir. Olur da ücretli, güvenceli bir işimiz olursa, iki kere çalışırız hem evde hem de dışarıda. Gelirimizin adı ev bütçesine katkıdır. Zaten nerede harcayabiliriz ki? Evden öteye hayat yoktur çoğumuza.

kendi hataları nedeniyle meydana geldiğini, kaderleri olduğunu zannedebilirler. Yine bu sebeple, erkekler gibi düşünen kadınların bazıları da kendilerinden güçsüz gördükleri başka kadınlar, ço-cuklar veya diğer canlılara şiddet uygulayabilirler. Ama bu erkek şiddetine kıyasla sözü edilemeyecek kadar az yaşanır. Bu nedenle “ama kadınlarda mesela çocuklarını dövüyor, şiddetin nedeni er-keklik değil, eğitimsizlik, yoksulluktur vs.” gibi söylencelere asla itibar etmemek gerekir.

Özetle söylemek gerekirse, şiddete başvurmanın bedensel olarak güçlü olmakla, hormonlarla hiçbir bağlantısı yoktur. Tamamen insanın doğduktan sonra öğrendiği fikirlerle bağlantılıdır. Bu fikirler hayat içinde sürekli desteklenir, beslenir, pohpohlanır. Bunları bizim tek başımıza değiştirmemiz çok zordur. Ama bu fikirlerin farkında olmamız buna göre tavır almamız mümkündür.

Örneğin, flört döneminde şiddet eğilimini fark edebiliriz. Eğer karşımızdaki kişi genel olarak öfkeli bir tarza sahipse, hoşgörüsüz, denetleyici, baskıcı, kısıtlayıcı davranışlar sergiliyorsa, gittiğimiz yeri veya görüştüğümüz kişiyi, yaşam kararlarımızı kontrol etmek istiyor, sürekli olarak kadınların ve erkeklerin nasıl davranması gerektiği konusunda kesin yargılarda bulunuyor, aşırı kıskançlık gösteriyor ve bu kıskançlığı normal gibi sunuyorsa ve hatta bunu bizi çok sevdiği için yaptığını söylüyorsa, bizi katmadan bütün kadınlar hakkında aşağılayıcı konuşuyorsa... Dikkatli olmalıyız...

UNUTMAYALIM !

Şiddet sadece kaba dayak değildir... Şiddet uygulayan kişi korkutmak ve sindirmek için çeşitli yollara başvurur.

Şiddet deyince aklımıza ilk önce ve sadece **fiziksel şiddet** dediğimiz dayak, yaralama veya cinayet gelir. Hâlbuki psikolojik (duygusal şiddet de denir) şiddet ve ekonomik şiddet gibi biçimleri daha yaygın ve uzun süreler yaşanır. Bu şiddet türleri daha normal, hayatın cilvesi vesaire varsayıldığı için fark edilmez. Edilse bile hafi-fe alındığından çözüm düşünülmez. Böylelikle kadınlar üzerindeki olumsuz etkileri katlanarak büyür. Öte yandan, psikolojik ve ekonomik şiddetin ardından veya beraberinde genellikle fiziksel şiddet de yaşarız. Öte yandan, psikolojik ve ekonomik şiddetin ardından veya beraberinde genellikle fiziksel şiddet de yaşanır. Şiddet türleri içinde cinsel şiddet ise, en yaygın yaşanan biçimi olduğu halde “mahremiyet” “namus” gibi kavramlarla birlikte anıldığından dolayı en az dile getirilen ve şikayet edilen şiddet biçimidir.

Kaldı ki, hangi davranışların fiziksel şiddet olduğuna ilişkin de farklı algılar vardır. Kalıcı yaralar oluşturan en ağır biçimleri yaşadığı zaman hastaneye ya da adli mercilere gitmek gerektiği düşünülür. Hâlbuki kol bacak kırmak, çeşitli aletlerle yaralamak dışında iz bırakmayan türden, saç çekmek, saçından sürüklemek, tokat atmak, tükürmek, temel ihtiyaçlardan mahrum etmek (su, yemek, uyku, tuvalete gitmek, vs.), bir yere kapatmak, gerektiği halde tıbbi tedavi almasını engellemek gibi davranışlar da fiziksel şiddettir. Bu davranışlarda bulunan erkekler suçlarını hafifletmek için “erkeklik onurumu kırdı”, “namusuma helal getirdi”, “sözümü dinlemedi”, “kadınlık görevini yapmadı” gibi gerekçelere sığınır.

Psikolojik Şiddet: Küfür ve hakaret etmek. Öldürmek veya sakat bırakmakla tehdit etmek, bağırarak, korkutmak, alay etmek, aşağılayıcı isim takmak, kararlara katılımını engellemek ve fikirleri ile alay etmek, dinlememek. Dini veya etnik kimliğine yönelik hakaret etmek, yaptığı işi küçümsemek, başkalarının önünde küçük

düşürmek, başkaları ile kıyaslayarak aşağılamak, giyim tarzı ve kıyafetlerini kontrol etmek. İntihar etmekle tehdit etmek. Çocukları uzaklaştırmak, arkadaşlara ve aileye kadınıla ilgili yalanlar söylemek, gözdağı vermek, çocuklara zarar vermekle/kaçırmakla tehdit etmek. Sözü kesmek, özel yaşam ve mahremiyet hakkı tanımamak, ihtiyaçlarını ihmal etmek, her konuda onunla aynı şeyleri düşünmeye zorlamak. Akraba veya arkadaşlarla görüşmesine izin vermemek. Kıskançlık bahanesi ile ısrarla takip ve kontrol altında tutmak. Evden dışarı çıkmayı yasaklamak, sadece kendisinin istediği yerlere götürmek, yalnız dışarı çıkmaya izin vermemek, gibi davranışlar psikolojik şiddettir.

Ekonomik Şiddet: Kadının kazandığı paraya veya mallarına el koymak. Evin dışında çalışmasına izin vermemek ya da istemediği işte zorla çalıştırmak. Koşulları el verdiği halde evin giderleri için bütçe ayırmamak, ailenin bütün gelirini kendisi için harcamak, harcamalara tek başına karar vermek. Sürekli hesap sormak, pa-rayı kullanarak aşağılamaya çalışmak, parasını almak ve geri vermemek gibi davranışlar ekonomik şiddettir.

Cinsel Şiddet: Kadınların bedeni ve cinselliğine yönelen, onları kendi istemediği zamanlarda ve istemedikleri biçimlerde cinsel içerikli davranışlara maruz bırakan bütün fiiller cinsel şiddettir. Kadın istemediği halde cinsel ilişkiye zorlamak veya yabancı bir cisimle cinsel organa saldırı, cinsel ilişki sırasında güç kullanmak ve başka kişilerle cinsel ilişkiye zorlamak, tecavüzdür. Elle sarkıntılık, tecavüze varmayan her türlü zorla temas cinsel saldırıdır. Sözlü veya yazılı cinsel içerikli, telefon, internet mesajları, cinsel imalı bakış, sokakta takip. Zorla cinsel içerikli yayın izletmek. Cinsel organları rahatsızlık verici şekilde teşhir etmek, cinsel olarak korkutan ve kıran davranışlarda bulunmak. Sürekli kadınlığını

Bir yastıkta mutluluk hayalini unuturuz yavaş yavaş.

Artık, ne yaptığımız iş değerlidir ne de en fazla belki hamileyken saygı duyulan bedenimiz. Hep suçlarlar bizi, giydiğimiz, söylediğimiz, yaptığımız her şey için. Ağız dolusu gülmek, bir erkeğe kazara gülümsemek mesela, namusa, iffete bağlanır bir çırpıda. Aşağılamalar, aldatmalar başlar. Onun da suçlusu biz oluruz. Güzel olmadığımız, cilve yapmadığımızdan aldatıldığımızı söylerler, inanırız.

aşağılamak, cinsel hayatıyla ilgili dedikodu yapmak, kişi için özel olan detayları başkalarına anlatmak gibi davranışlar cinsel tacizdir. Bütün bu davranışlar suçtur. Bu suçu hafifletmek için erkekler, “bana gülümsedi, kısa etek giydi, tayt giydi, tahrik etti” gibi baha-nelere sığınırılar.

Bunun dışında, gelenek, görenek, töre gibi gerekçelerle zorla “razi edilerek” veya edilmeyerek, kadın ve kız çocuklarını istemedikleri kişilerle evlendirmek. Resmi nikâh yapmamak ve yine töreler bahanesiyle kuma ve berdel denilen evlendirilme biçimleri de şiddettir. Keza, namusu temizlemek adı altında kadının tecavüzcüsü ile evlendirilmesi de ağır şiddettir. Bunların dışında, zorla bekâret kontrolü, zorla kürtaj yaptırmak veya doğurmaya zorlamak, fuhu-şa zorlamak gibi eylemler de cinsel şiddet olarak tanımlanır.

Sadece tanımadıkları kişilerin değil, eş veya sevgililerin kadınları istemedikleri zaman ve biçimlerde cinsel ilişkiye zorlamaları da cinsel şiddettir. En temel sebebi, erkeklerin kendilerini kadınların bedeni üzerinde hak sahibi zannetmeleri, onların cinsel ihtiyaçlarının doğal bir ihtiyaç olduğu, kadınlarınsa bu ihtiyacı doyurması gereken varlıklar olduğu inancıdır. Kadınların da bu fikre inandırılması nedeniyle evlilik ve beraberlik ilişkileri içindeki cinsel şiddet çoğunlukla gizli kalır. Halbuki şiddetin hiçbir biçimi, buna evlilik içi cinsel şiddet de dâhil, bir mahremiyet meselesi değil, suçtur.

UNUTMAYALIM !

Şiddete uğrayan sadece biz değiliz ve şiddet kade-rimiz değil...

Ülkemizde, yukarıda bahsettiğimiz tüm şiddet türlerine karşı bizleri koruyan yasalar mevcuttur. Bunlardan en önemlileri; Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine dair 6284 sayılı Kanun ve kısaca İstanbul Sözleşmesi diye bilinen Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev içi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesidir.

Şiddete Maruz Kalıyorsak Ne Yapmalıyız?

Bulduğumuz il ve ilçeye en yakın Kadın Danışma Dayanışma Merkezlerine mümkünse giderek ya da arayarak yasal haklarımızla ilgili bilgi almak, bu merkezlerde bizlerle aynı sorunları yaşayan diğer kadınlarla iletişim kurmak ilk yapmamız gerekenlerden biridir. İkincisi, şiddetin bizim hatamız olmadığını biz boyun eğip ya da affettikçe şiddetin artacağını aklımızdan hiç çıkarmayarak, sorunumuzu yakınımızda güvendiğimiz kadınlarla paylaşmaktır. Haklarımızı nasıl kullanacağımızı bilmek ve başka kadınlarla dayanışmak bizi psikolojik olarak da dirençli kılar.

Bunun dışında, kendimizi korumak ve önceden hazırlıklı olmak için çeşitli önlemler alabiliriz. Evden aniden ayrılmamız gerekirse kime sığınabileceğimizi belirlemek ve bu kişilerle önceden konuşmak, çocuklarımızı da bu kişilerden haberdar etmek, öğretmenleri ile konuşmak, ev içindeki tehlikeli aletleri ortada bırakmamak, kendimize bir acil durum çantası yapmak, geçici olarak durdurma-

yı sağlayan kalıcı zarar vermeyen gereçler edinmek, 24 saat destek alabileceğimiz telefonları ezberlemek veya bir yere kaydetmek gibi önlemler alabiliriz.

Öfke durumlarında , ev içinde çıkışı olmayan odalardan (banyo, tuvalet) ve tehlikeli alet bulunan yerlerden (mutfak) kaçınmalı, sakin durmalı ve sakinleştirici ko-nuşmalı. Evden acil çıkmak durumunda çantamızda bulunması gerekenler:

- Nüfus cüzdanı/ kimlik, Pasaport
- Çocukların nüfus cüzdanları
- Para, Banka cüzdanları
- Kıymetli eşyalar, ev ve araba anahtarları, tapu, ehliyet, sigorta belgeleri/poliçeleri
- Kullandığımız ilaçlar
- Adres defteri
- Çocukların sevdiği oyuncakları
- Şiddetin kanıtları (Rapor, fotoğraf, günlük, mektup, vs.)
- Kendimiz ve çocuklarımız için birer kat yedek giysi, iç çamaşırı
- Önemli olan diğer eşyalar

UTMAYALIM !

Tüm bu önlemleri almış olmak bizim şiddet anında sakin olmamızı doğru hareket etmemizi kolaylaştırır.

Ne giysek, ne sürsek değişmez halbuki. Sebebi biz değiliz çünkü. Bir gün yemeğin tuzu fazla diye mesela, bir tokatla yıkılırız. Orada kalmaz o tokat. Emanet bedenimiz, çizilse kıyamet kopardıkları mesela arabalarından değersizdir. Evlendirenlerin çoğu durmaz yanımızda. Kaderiniz bu, fitrat böyle derler.

Dayanır katlanırız yıllarca. Biliriz hayır deyince ölmek bile var ucunda. Ama boyun eğmeyip başaranlar da çok aramızda. Şansla değil, dayanışma, cesaret ve akılla. Hani sürekli bizde olmadığı söylenen cesaret ve akıl. Öyle çok duyarız ki biz de inanırız bu yalana.

6284 sayılı Kanunda yer alan tüm tedbirlerin uygulanması sağlanabilir. Haklarımızı elde etmek için bir avukatımızın olması şart değil. Ama mümkünse bir avukattan yardım almak sonuç almamızı kolaylaştırabilir. Bunun için hangi ilde yaşıyorsak, oradaki Ba-ro'nun Adli Yardım Servisi'ne ikametgah belgesi, fakirlik belgesi ve kimlik fotokopisi ile başvurulabiliriz. Baro, ihtiyaç halinde ücretsiz bir avukat tayin edecektir.

Kendimizle birlikte, çocuklarımız, annemiz, kardeşimiz gibi yakınımızdaki kişiler de ev içindeki şiddetten zarar görüyor olabilir. Kanun bu kişileri de koruma altına almıştır. Ayrıca Kanun'dan faydalanabilmek için mutlaka doğrudan şiddete maruz kalmış olmamız gerekmez bunun tehlikesi ya da tehdidi altında olmamız yeterlidir.

Şiddeti yaşayan kişi olarak, psikolojik desteğe ihtiyacımız olduğunda, haklarımızın ne olduğunu bilmek; dayanışma ve destek almak, şiddetin çocuklarımız üzerindeki etkilerini öğrenmek, şiddet gördüğümüz anda bulunduğumuz ortamdan uzaklaşmak istediğimizde nerelere sığınabileceğimizi, ne yapmamız gerektiğini öğrenmek için internet üzerinden veya ücretsiz danışma hatlarından bilgi talep edebiliriz. Buraları aramadan önce mutlaka kalem, kağıdımızı hazırlayıp ya da not alabilecek güvenilir birini hazır etmeliyiz. Acil bir durumda heyecandan aklımıza bir şey gelmeyebilir. Not aldığımız kağıdı kolay ulaşabileceğimiz bir yerde muhafaza edebiliriz. Şiddete uğrayan biz değil de bir yakınımız veya tanıdığımız ise tüm önerileri iyice okuyup onlara aktarabiliriz, gerekli tüm telefonları ve bilgileri ulaştırabiliriz.

Kanun Kapsamındaki Haklarımız

Kısaca Nelerdir?

- Sığınak talep edebiliriz.
- Geçici Koruma (Yakın Koruma) altına alınmayı talep edebiliriz.
- Şiddet uygulayanın evden uzaklaştırılmasını isteyebilir ve bize yaklaşmasının yasaklanmasını talep edebiliriz.
- Şiddet uygulayanın rahatsız etmesinin yasaklanmasını isteyebiliriz.
- Adresimizin gizlenmesini isteyebiliriz.
- Kimlik ve ilgili diğer bilgilerimizin değiştirilmesini isteyebiliriz.
- Şiddet uygulayanın silahını polise teslim etmesini isteyebiliriz.
- Geçici velayet ve tedbir nafakası talep edebiliriz.
- Geçici maddi yardım talep edebiliriz.
- Oturduğunuz eve aile konutu şerhi konulmasını isteyebiliriz.
- Herhangi bir sağlık sigortamız yok ise genel sağlık sigortasından faydalanabiliriz.

Destek Alabileceğimiz

Kurumlar ve İletişim Bilgileri:

Acil durumlarda ve günün her saatinde Alo 183, 155 Polis İmdat, 156 Alo Jandarma'yı arayabiliriz. 0212 656 96 96 Alo Şiddet Hattı'nı ise hafta içi mesai sa-

atlerinde arayabiliriz. Bulduğumuz bölgenin belediyesinin de danışma merkezi olabilir. İnternette araştırılabilir. En yakın polis ya da jandarma karakolu, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (KOZA), Cumhuriyet Başsavcılıkları, Kaymakamlık veya Valiliklere başvurabiliriz. Başvurduğumuz bu kurumlar aile mahkemesi kararı gereksiz bizi en hızlı şekilde sığınağa yerleştirmekle yükümlüdür. Ayrıca Bulduğumuz ildeki veya en yakın ildeki Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Şiddet Önleme Merkezi, kadına yönelik şiddet alanında faaliyet gösteren, bizimle dayanışma gösterecek kadın örgütleri ve belediyelerin danışma merkezleri ve bulduğumuz ildeki Barolara başvurabiliriz.

İstanbul Barosu Adli Yardım Bürosu **444 26 18**

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi

Adres: Yeşilköy Mah. Halkalı Cad.no:30 İstanbul

Tel: 0212 465 21 96/97

Faks: 0212 465 21 20

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı

Adres: Katip Mustafa Çelebi Mah. Anadolu

Sokak No:23 Daire:7, Beyoğlu – İstanbul Tel:

0212 292 52 32

morcati@morcati.org.tr, www.morcati.org.tr

Halbuki biz kadınlar, yalnız olmadığımızı ve dayanışmayı biliriz. Bütün canlıların yaşama hakkına saygı duyulmadıkça ve bütün kadınlar eşit koşullarda yaşamadıkça, yeryüzünde özgürlük olamayacağını biliriz.

Kadınların dayanışması kartopu gibi çoğalsın, eşitlik mücadelesi, evde, işte, sokakta, tarlada ve her yerde büyüsün dileriz.

Evden çıkabilecek durumdaysak

En yakın polis karakoluna, eğer jandarmannın yetki alanında ise jandarma karakoluna başvurabiliriz.

- Acil durumlarda koruma talep edebiliriz; polis/jandarma acil durumlarda (hayati tehlike bulunmakta ise) koruma vermekle yükümlüdür.
- Sığınak talebimiz varsa, bu durumu en yakın polise/jandarma-ya ya da bulunduğumuz ilçe kaymakamlığına/valiliklere iletiriz.
- Mümkünse sığınak talebimize ilişkin başvuruyu mesai saatleri içinde yapmalıyız. Bu durumda kolluk kuvvetleri bizi Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı birime götürmek zorundadır.
- Başvurumuzu mesai saatleri dışında yaptıysak, karakol bizi bir süre kalabileceğimiz bir ilk adım istasyonuna ulaştırmak zorunda. Eğer bölgede böyle bir yer yoksa ya da burası doluyorsa, kolluk kuvvetleri bizi güvenli bir mekâna, ücretini ödeyerek (otel, konukevi, polis evi gibi) götürüp güvenliğimizi sağlamak-la yükümlüdür.
- Kolluk kuvvetleri, yasayla belirlenmiş olan bu yükümlülüklerini yerine getirmeyerek kişiyi eve geri dönmeye ikna etmeye çalışamaz.
- Kollukta talep ettiğimiz tüm hususların tutanağa geçmesini sağlamalı, tutanağı imzalarken mutlaka okuyup, söylemediğimiz hususlar bulunmakta ise değiştirilmesini istemeliyiz ve imza attığımız tutanağın bir örneğini mutlaka saklamak üzere almalıyız.
- Kendimize yönelik koruma yahut sığınak talebimiz dışında, bize şiddet uygulayan hakkında ayrıca şikâyetimiz varsa bunun da ifade tutanağına mutlaka geçirilmesini istemeliyiz.

- Kolluk güçleri yaptıkları tüm işlemleri tutanak altına almak ve imzamızı taşıyan her evrakın birer örneğini de bize teslim et-mek zorundadırlar.
- Yaşadığımız durumun özelliğine göre; sığınağa gitmek yerine şiddet uygulayanın evden uzaklaştırılmasını isteyebiliriz. Bu içinde bulunduğumuz somut durumun şartlarına göre, bizim tarafımızdan verilebilecek bir karardır. Ancak ciddi bir hayati tehlike altında olduğumuzu düşünüyorsak, sığınak seçeneği daha hızlı ve koruyucu olabilir.
- Şiddet uygulayanın evden uzaklaştırılması ve bize yaklaşmaması yönündeki başvurumuzu bir dilekçe ile en yakın Aile Hâkimliği' ne, mesai saatleri dışında acil bir durumun varlığı halinde ise kolluk güçlerine yapabiliriz.
- Ancak unutmamalıyız ki tüm bu tedbirler ilk seferde en fazla 6 ay için verilebilir, tedbirin uzatılması tehlikenin devam edip et-medğine bağlıdır.
- Eğer devam eden bir boşanma davamız bulunmakta ise tedbir talebimizi bu dosya üzerinden yapmayalım. Ayrı bir dilekçe ile yeni bir başvuru olarak dava açalım. Çünkü bu şekilde tedbir kararını daha hızlı alabiliriz.
- Dilekçenizi kendimiz yazabiliriz ya da Baro'dan ücretsiz avukat atanması talebinde bulunabiliriz.

NOT: Eğer gerekiyor ise; Aile Mahkemesi hâkiminden tedbir talep ederken bizim yahut varsa çocuklarımızın adreslerinin tüm kayıtlarda gizli tutulmasını talep edebiliriz. Gizliliğin mahkeme kararı olarak çıkmasını sağlamak, diğer birimlerin gizlilik konusunda daha dikkatli davranmasını sağlayacaktır. Bu durumu avukatımıza da hatırlatalım.

Şiddete kanıt oluşturması için rapor istememiz gerekir: Karako-la gittiğimizde vücudumuzda darp izleri varsa polislerin bizi doğru-dan hastaneye sevk ederek, darp suçunu raporlaması gerekir. Bunu kendiliğinden yapmazlarsa, talep etmekten çekinmeyelim.

* Darp izleri olduğu halde hastaneye gidemiyorsak, vücudumuzdaki darp izlerinin fotoğrafını çekmemiz gerekir.

Darp ve tehdit durumunda ayrıca ceza davası açabiliriz: Bu durumda savcılığa yaşadıklarımızı anlatan bir dilekçe ile suç duyurusunda bulunmamız yeterlidir.

NOT: * Dilekçeden iki kopya hazırlayalım. Bir kopyasını savcıya vermeyi, diğer kopyasını kendimiz için saklamayı ve soruştur-ma numarasını not etmeyi unutmayalım.

* Davanın kazanılması için yaşanan şiddetin delillendirilmesi gerekir. Darp izlerini tespit ettirmek için en yakın hastanenin acil servisine gidip darp raporu almamız. İstenirse polis/jandarmadan da hastaneye sevk talep edilebilir.

Çocuklarımız için: Çocuğumuz varsa ve şiddet durumu devam ediyorsa (bu durumda çocuk ve şiddet uygulayan kişi sosyal hizmet uzmanı ya da psikolog eşliğinde görüşmelidir), görüşmelerin kısıtlanması ya da tamamen ortadan kaldırılması talep edilebilir.

m. 3/ d) Gerekli olması hâlinde, korunan kişinin çocukları varsa çalışma yaşamına katılımını desteklemek üzere dört ay, kişinin çalışması hâlinde ise iki aylık süre ile sınırlı olmak kaydıyla, on altı yaşından büyükler için her yıl belirlenen aylık net asgari ücret tu-tarının yarısını geçmemek ve belgelendirilmek kaydıyla Bakanlık bütçesinin ilgili tertibinden karşılanmak suretiyle kreş imkânının sağlanması.

Unutmayalım, yaşadığımız şiddeti açığa çıkardığımız ve yasal işlemlere başvurduğumuz anda uzun ve zorlu bir süreç bizi bekliyor demektir. Bu yeni süreç ne kadar zor olursa olsun şid-detsiz yaşanacak her dakika çok kıymetlidir. Bu yeni süreçte yaşa-mımız bizim istediğimiz gibi olacaktır.

Aile Konutu Şerhi ya da ortak mallarda tedbir kararı talep edebiliriz: Ailenin birlikte yaşadığı ev için aile konutu şerhi koydurabiliriz. Konut şerhiyle; evin tapusu kimin üzerinde olursa olsun diğer eşin rızası olmadan evin satılması, kiraya verilmesi engellenmiş olur.

Konut şerhi koydurmak için gerekli belgelerle tapuya müracaat edilmelidir!

Konut şerhi için istenen belgeler:

Aile konutu, ailenin devamlı olarak ikametine ayrılan konuttur. Aile konutu olarak özgülünen taşınmaz malın maliki olmayan eş, tapu kütüğüne konutla ilgili gerekli şerhin verilmesini iste-yebilir.

İstenen Belgeler

- 1- Aile konutunun bulunduğu yerden alınmış ailenin yerleşim yeri (ikametgah) belgesi,
- 2- Gerektiğinde taşınmaz malın şerhi talep edilen taşınmaz mal ile aynı olduğunun kadastro müdürlüğünce tespit edilmesi,
- 3- İstemde bulunan eşin, tapudaki malikin eşi olduğuna dair nüfus kayıt örneği,
- 4- İstemde bulunanın nüfus cüzdanı veya pasaportu, varsa bir adet vesikalık fotoğrafı.

Cinsel Saldırı Sonrası Yapılması Gerekenler:

- Hemen güvenli bir yere gidelim ya da güvendiğimiz birini arayalım.
- Ailemizden, arkadaşlarımızdan ya da bir kadın dayanışma merkezinden / danışma hattından psikolojik destek alalım.
- Yaralanma tedavisi, cinsel yolla bulaşan hastalık ya da hamilelik kontrolleri için mümkünse yanımızda bir arkadaşımız ya da bir refakatçi ile hemen en yakın sağlık birimine başvuralım.
- Eğer ilaç yoluyla uyutularak ya da uyuşturularak saldırıya maruz kaldıysak sağlık biriminde kan ve idrar testlerinizin yapılmasını sağlayalım.
- Olayla ilgili bütün deliller yok olduysa psikolojik raporumuz hukuki süreci başlatmamız için yeterlidir.

Yapılmaması gerekenler:

Tıbbi muayeneden geçmeden önce,

- Kesinlikle duş almayalım, vücudumuzun hiçbir bölgesini yıkamayalım ve kıyafetlerimizi değiştirmeyelim. (Kıyafetlerimizi değiştirmiş isek dahi çıkardığımız giysileri temiz bir çantada saklayalım.)
- Bir şey yiyip içmeyelim ve tuvalete çıkmayalım.

Hukuki İşlem Başlatmak İçin;

- Bir avukat ya da yakın bir tanıdığımız eşliğinde olayın gerçekleştiği yerin savcılığına, savcılık olmazsa da polis merkezine (karakol) başvuralım. Polis merkezinde karşılaşacağımız tavır (ilgisizlik, savsaklama, yargılayıcı tutumlar) ne olursa olsun, tutanak tutulması için çalışalım. Yok edilmesi ihtimaline karşı tutanağın bir kopyasını, sayı ve numarasını bir yere kaydedelim.
- Suç işlendiği sırada üzerimizde bulunan kıyafetlerimize delil olarak el konulmasını ve saklanmasını polisten yahut savcılıktan talep edelim. Bu talebimiz yerine gelmez ise mutlaka talebimizi yazılı olarak sunalım ve yazılı olarak reddetmelerini isteyelim. Bu yöndeki yazılı talebimizi iki suret olarak hazırlayalım ve kendimizde kalacak suretinin üstüne evrakı teslim ettiğimize dair yazı alalım.
- İsmimizi vererek hukuki işlem başlatmak istemiyor ama yine de bu saldırının raporlara geçmesini istiyorsak, bir insan hakları kuruluşuna ya da kadın dayanışma derneklerine “gizli raporlama” için başvurabiliriz.

Kaynak: www.turkhukusitesi.com/hukuksayfa_kahdem_sorulari.htm

erateks

kadav

kadınlarla dayanışma vakfı
women's solidarity foundation